

L. SKLANDA

LATVIJAI

18. NOVEMBRĪ

Tai ritā karogu es ieraudzīju dižu, svētu,
Kas zemi pārslalca kā Dieva glāsts.
No kā tas austs? — to atminēt jā spētu,
Tad zinātu, kāds mūsu zemes sfāsts.

Un Dieva balss tad klusos vārdos pauda:
Tai karogā ir latvju liktens viss,
To sāpēs dziļās patī tauta auda, —
Tas karogs nezudīs, tas mūžam nezudīs.

Viņš austs no latvju mātes baltiem matiem,
No dižu dēlu kvēlām asniņiem,
Vēl svētīts māsas gaišu ilgu skatiem
Un tēva sviedriem — latvju liktenim.

Tai karogā ir visas latvju sāpes
Un svētums — klusi pielūdzams un balts,
Tas brīvības un visa daļiņā slāpēs
Ar uzlecošās saules stariem kalts.

Toreiz un tagad par Dzimteni!

Kas garus ceļus braudis kā pelēkā rudens miglā — bez prieka un galšas ticības par neizspnoto sapņu piepildīšanos, tas sapratis, ko nozīmē šie vārdi: būt dzimtai zemei un, pieglauzīties atspūgtiem svēdriem izgarojošiem kļajumiem, mazgāt arvien baltākas pret sauli izstieptās rokas, lai tās spētu šo zemi pienācīgi kopt un sargāt. Tas sapratis, ka arvien jāpatur acis tie dārgumi, kas kā vienīgie pavadoņi sekojuši caur visiem dzīves posmiem. Tie ir: skaidra sirds, varoņu gars un laba griba. Un tā esi tu, latvju tauta, kas, ar šo gara spēku un izturību apbrīnājusies, reiz saulaini liktenīgo roku darinātās važas un atbrīvoji sevi. Ari tagad nezaudē!

Jau šķiet, ka pagātnē aiziet tās drūmās liktenainas, kad verga nasta spieda latvju plecus un bāreņu dziesmas izvanīja klusus saulrietus. Taču arvien, vēl arvien, pārdomu brižos ieskanas sendienu motīvi no «Bez saulītes vakarā bāri tur dzied»... Ilgi latviešu tautai vajadzēja dzīvot zem svešām važām, brīst pašu ceļus. Vajadzēja dzīvot un spītīgi nepadoties liktenim. Nepadoties nepielūdzamajam.

Bet laiki mainās. Nāca un gāja gadi, un vēsturiskie apstākļi atspīdēja latviešiem labvēlīgā gaismā — 1918. gada 18. novembris ir tā diena, kas lika apstāties visiem stridim un nesaskaņām, kas lika izjust visas latvju tautas vienotību un pār izpostīto latvju zemi pacelt dižo latvju karogu. Lai mēs šai 18. novembrī, svinot Latvijas Valsts dibināšanas 71. gadskārtu, neaizmirstam vienu — mums ir bijis ciņas lauks, savi upuri un bēgļi — vispožākā uzvara, kas neesa piepildījumu tautas ilgām pēc brīves.

«Cik lieli ezeri aizsalst! Cik mazā mūsu sirds, šis mūsu kārbu, censību un darba avotiņi! Cik drīz tas aizsalst, kad mazticības migla mūs apmāc, kad patmiņas tvaiks apreibina un nevēribas salna sastingdina! Tādēļ joti dērs, ka brālīgā mīlestībā dien' no dienas jo skaļāki viens otram uzsaucsim: Modies, celies, strādāt!» — tā kādreiz sacīja Kronvaldu Atis. Ar šiem vārdiem mūsu tautas labākie vadoni nāci pie saviem brāļiem un māsām, kad vajadzēja sargāt «mūžam zilos Latvijas kalnus», un šis pats motīvs ir skanējis cauri visam neatkarīgās Latvijas valsts pastāvēšanas laikam.

Kā krusa pavasari notrauc plaukstošu ābeles zaru, tā 1940. gada vasarā Latvija lika ierautu tumsas atvarā. Tad vienu okupāciju nomānīja otra okupācija. Pēc tās Latvijai atkal pārveļas «atbrīvotāju» rindas, un atkal latvju tautai vajadzēja dzīvot pēc tradīcijām, kurām nebija un nav nekāda sakara ar latviešu dvēseli un kultūru. Tikā apslāpēta katra brīva doma un tautas iepatnējām garam vajadzēja nīkt, lai uzvarētu sveši uzskati un sveša dzīves iekārta. Lai latviešus mūžam kļūtu no vietas uz vietas, no malas uz malu, nezinaidams, kam piekerties un kam uzteicēties. Lai viņš klausītos sēras noskaņas tumsā un atkal valcētu — kas tie tādi, kas dzeldāja bez saulītes vakarā?

Mums sariet asaras acis, ja redzam tos upurus, ko pagēma pasaules karš un siltās Sibīrijas tāles. Mēs skatāmies apkārt un redzam, ka nav kurgu iet. Vienīgi Latvijā, mūsu zeme, ir mums piemērota. Ticība Tēvijas ideālam arvien ir latviešu stiprinājusi. Tā ir arī tagad: redzam atkal gaisma un saprotam, ka ceļš uz sauli mums ir viens.

Lai 18. novembrī mums atkal no jauna atnirdz gaišie brīži — Tautas atmoda ar savām ziedoņa balsīm un ziedoņa sejmām, brīvības ciņu gads, kad tautas dēli augstu pacēla «nīdīto sarkanbaltsarkano karogu». Paskatīsimies pāris gadu atpakaļ un no jauna tuksni pagātnē pamešlīm spēku, lai stiprinātu izturību un savas uzvaras apziņu.

Neaizmirsīsim tos laikus, kad Latvijā tauta ticēja saviem ideāliem, un, kopējā ciņā ceļoties, cerēsīm, ka mūsu sapnis par brīvu Latviju drīz piepildīsies.

ALFREDS LIKŠINIŠ
GUNTIS BUKALDERS

Pirms vietējo padomju vēlēšanām

Arvien tuvāk nāk 10. decembris — vietējo padomju vēlēšanu diena. Soreiz tās būs jauna tipa vēlēšanas. Tā nebūs balsošana par vienu kabinetā izraudzīto kandidātu, kurš atbilst ierēdņu sastādītām noteiktām prasībām. Soreiz kandidāti vēlēšanām tiek izraudzīti sapulcēs, kur no valrākiem nosaukti cilvēkiem paliek pats populārākais, tas, kurš savāc vismaz 51 procentu balsu. Sapulcēs balsošana par nosauktajiem kandidātiem lielākoties notiek aizklāti. Katrs brīvi izteic savas domas. Deputātu kandidātiem soreiz nav jābūt iepriekš noteiktā vecumā, dzimumā vai partijās piederībā, nav svarīga viņu ikdienišā nodarbošanās. Galvenais kritērijs ir cilvēka patiesā autoritāte, popularitāte un attieksme pret savu novadu. Mūsu deputātiem ir jābūt cilvēkam, kas iezudīs Vaidavā, devis tai savu ieguldījumu. Deputātiem ir jābūt gana izglītotam, lai viņš skaidri redzētu gan Vaidavas, gan visas Latvijas nākotni, prastu aizstāvēt vēlēšanu intereses.

Mūsu ciemā, kā zināms, ir 15 vēlēšanu apgabali un viens apgabals, kurā apvienojamies rajona padomes deputāta izvēlei. Ir notikušas gan darba kolektīvu, gan sabiedrisko organizāciju sapulcēs, kurās nosaukti deputātu kandidāti. Parasti ceļā uz vienu kandidāta uzvaru tika pārcilātas vēl sešas septiņas personības. Man nav šaubu, ka pēc pašreizējās atlases sistēmas uz vēlēšanām izvirzīti tiešām paši labākie Vaidavas cilvēki, kuru ciemā cieta. Pārstāvēta gan PSKP, gan Tautas fronte, gan kopjaukatne, divi kandidāti darbojas LNNK organizācijā.

Pašlaik sākas pirmsvēlēšanu posms, kurā deputātu kandidāti tiksies ar vēlētājiem. Tad tuvāk iepazīsimies ar viņiem, noklausīsimies kandidātu platformas, uzzināsim viņu uzskatus par Vaidavas un Latvijas nākotni. Noskaidrosim arī to, kādus ceļus mūsu kandidāti grib iet, lai iecerēto nākotni sasniegtu. Tā varēsīm izvēlēties tos, kuri vislabāk pratis īstenot iecerēs darbos, tos, kuru celzvaigzne ir neatkarīga, brīva un demokrātiska Latvija.

Vietējo padomju vēlēšanas 10. decembrī būs liels solis ceļā uz mūsu visu izspnoto gaisno neatkarības nākotni. Tāpēc visi piedalīsimies šīs vēlēšanās un tā veidosim mūsu rītdienu!

VILHELMS BRAUNS,

Vaidavas ciema vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs

Mūsējie — rajona padomei

Par deputāta kandidātiem Valmieras rajona Tautas deputātu padomei Vaidavas 54. vēlēšanu apgabalā kļuvuši Guntis Pirāgs un Laimonis Bušs. Labu veiksmi pirmsvēlēšanu sāncensībā!

VAIDAVAS CIEMA DEPUTĀTU KANDIDĀTU SARAKSTS

(pa vēlēšanu apgabaliem)

1. BULIŅU
Agate Bērziņa
Daiga Eglīte
2. BRIEZU
Guntis Pirāgs
Brigita Dzenīte.

3. CAUCU
Modris Karselis
Pēteris Reihamāns

4. CELTNIĒKU
Eduards Opmanis
Andrejs Bērziņš
5. SILAVNIĒKU
Laima Gornostaja
Andris Āboliņš
Normunds Balodis

6. BAUZMALAS
Ivars Vente
Velta Brusova
Indriķis Supe

7. PODŽĒNU
Laimonis Milenbergs
Taiga Capa

8. BURGŪ
Anna Fokeroke
Ansis Smukulis

9. GRĪBIESU
Jānis Dainis
Ināra Malciece
Andrejs Paulis

10. PARKA 18
Alda Gederta
Olga Eglīte
Laimonis Bušs

11. PARKA 18
Arvīds Rumbiņš
Arnis Urbāns
Elga Opmane

12. EZERA IELA
Aija Pacēviča
Aivars Gaīlis

13. SKOLAS IELA 6
Jānis Amoliņš
Aldis Gerdzēvičs

14. DĀRZA IELA
Juris Bečs
Dzintra Ulmane

15. GAUJAS IELA
Andris Ozols
Anita Peiča

VISA PAMATS

Lauksaimniecība ir cilvēces kultūras pamats, un par kādas tautas vēsturi mēs ar pilnām tiesībām varam runāt tikai no tā brīža, kad šī tauta atņēmt klejlojošo dzīves formu, apmetas uz pastāvīgu dzīvi noteiktā vietā un līdz ar to rada savas materiālās dzīves paliekošo pamatu — lauksaimniecību.

Zemēs apstrādāšanas veidi, zemes augļu sagatavošana cilvēku barībai ir kultūras pakāpes mērķi.

Dabas cilu novērošana ir mitoloģijas un reliģijas pamats. Zemieku dzīves veids, viņu tīklumi un pārašanās ir civilizācijas pirmsākums, tiesību pirmsākums, sabiedriskās struktūras pirmsākums.

Zemieku lauku iedzīvotāji ir bijuši un paliek cilvēces lielais enerģijas rezervuārs, kas aizsargā tautas no izdzīšanas un iznīcināšanas fiziskā un garīgā, materiālā un sociālā ziņā.

Zemieks ir saistīts ar savu darbu uz mūžu tīklab šī darba vietas, kā tā rakstura nozīmē. Tādēļ zemieks visos laikos arvien ir bijis tas, kas visdrošāk turējies pie savas zemes, to atzīstājis ar visiem spēkiem un par to bijis gatavs savu dzīvību ziedot.

KĀRLIS ULMANIS

(No akadēmiskās runas Literatūrē 1934. gada 14. novembrī)

